

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського
МОЗ України»

КЛІНІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Щоквартальний
науково-практичний журнал

Заснований у грудні 2010 року

- Експериментальні дослідження
- Терапевтична стоматологія
- Хірургічна стоматологія
- Ортопедична стоматологія
- Дитяча стоматологія

№ 3–4 (12–13), 2015

VII НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «Інноваційні технології в стоматології»

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Дмитренко Р. Р., Бамбуляк А. В., Бойчук І. Т.</i> Механізми ушкодження тканин пародонта.....	82
<i>Аветіков Д. С., Криницька І. Я., Лоза Х. О.</i> Вплив різних видів шовних матеріалів на показники вільнорадикального окиснення ліпідів у гомогенаті шкіри щурів.....	83
<i>Аветіков Д. С., Стебловський Д. В.</i> Види розрізів у соскоподібній ділянці при проведенні нижньої ретидектомії.....	83
<i>Кузенко Є. В.</i> Механізм формування гігантоклітинного епулісу.....	84
<i>Бамбуляк А. В., Бойчук О. М., Бойчук І. Т.</i> Закладка та розвиток судинно-нервових елементів носової порожнини на ранніх стадіях онтогенезу людини.....	85
<i>Кузняк Н. Б., Макар Б. Г., Бойчук І. Т.</i> Особливості будови носо-сльозової протоки у новонароджених.....	86
<i>Кузняк Н. Б., Бамбуляк А. В., Дмитренко Р. Р.</i> Особливості закладки носової ділянки людини.....	86
<i>Кузняк Н. Б., Бамбуляк А. В., Дмитренко Р. Р.</i> Питання щодо індивідуальної мінливості коронок окремих зубів.....	88
<i>Кобяков О. В., Шувалов С. М.</i> Експериментальне вивчення можливості застосування компактостеотомії лунок видалених зубів з метою профілактики альвеоліту щелеп.....	89
<i>Поліщук С. С., Шувалов С. М.</i> Роль гепатобілярної системи для загоєння травматичних пошкоджень слизової оболонки порожнини рота щурів.....	90
<i>Шувалов С. М., Попик Г. І.</i> Вивчення особливостей будови та розвитку носопіднебінної ділянки методом порівняльної анатомії.....	91
<i>Шкумбатюк О. В., Кучирка Л. І.</i> Ступінь антиоксидантного захисту серця самок та самців щурів при адреналіновому пошкодженні на тлі мелатоніну.....	92
<i>Серватович А. М., Марчишин С. М., Гудима А. А.</i> Вплив фітозасобу на динаміку показників ендогенної інтоксикації в умовах краніоскелетної травми в пізній період травматичної хвороби..	92
<i>Серватович А. М., Суховолець І. О., Левків М. О.</i> Динаміка системних проявів краніоскелетної травми в пізній період травматичної хвороби.....	93
<i>Левицький А. П., Макаренко О. А., Ступак О. П., Томіліна Т. В., Остафійчук М. О., Фурдичко А. І., Борис Г. З., Гінжул І. В.</i> Аліментарні та дисбіотичні аспекти патогенезу профілактики стоматологічних захворювань.....	94

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

<i>Паталаха О. В., Іоффе І. В.</i> Інтенсивність перекисіндукованої хемілюмінесценції сироватки крові у хворих на хронічний генералізований пародонтит із опією залежністю.....	95
<i>Дирик В. Т.</i> Аналіз індексу СРІ у працівників агропромислового виробництва, які працюють в умовах відкритого і закритого ґрунту за впливу пестицидів.....	96
<i>Чорній Н. В., Бойцанюк С. І., Чорній А. В.</i> Застосування лікарських рослин у фармакотерапії гострого катарального гінгівіту.....	97
<i>Кузняк Н. Б., Митченко М. П.</i> Вплив лікувально-профілактичних заходів на стоматологічний статус у пацієнтів із цукровим діабетом.....	98
<i>Гульовський Я. Р., Гульовська Р. П., Кордіак А. Ю.</i> Аспекти оцінювання та прогнозування результатів реставрації фронтальної групи зубів.....	99
<i>Мельник Н. С., Плав'юк Л. Ю., Стасюк Н. О., Мельник С. С., Мельник А. С.</i> Мінеральна щільність кісткової тканини скелета у хворих на генералізований пародонтит на фоні дисфункції щитоподібної залози.....	100
<i>Чорній А. В.</i> Стоматологічний статус у пацієнтів із захворюваннями щитоподібної залози.....	101
<i>Слобода М. Т.</i> Характеристика клінічного стану тканин пародонта в осіб молодого віку з деформуючими дорсопатіями.....	102
<i>Федірко Г. В., Погорецька Х. В., Виклюк Я. В.</i> Застосування силерів на основі гідроксиду кальцію для обтурації кореневих каналів при лікуванні хронічних періодонтитів.....	103
<i>Гасюк Н. В.</i> Поліморфні варіанти ядерного фактора транскрипції NF- κ B1 як предиктори розвитку генералізованого пародонтиту.....	103
<i>Суховолець І. О., Левків М. О., Серватович А. М.</i> Зміна кількості середньомолекулярних пептидів СМП ²⁸⁰ та СМП ²⁵⁴ у крові тварин із різними типами запальної реакції в пародонті при розвитку адреналінової інтоксикації на ранні терміни дослідження.....	104

$p=0,05$, CD68-CD79A $r=-0,41$ $p=0,05$, CD68-MPO $r=-0,50$ $p=0,05$. Поширення резорбтивного процесу на альвеолярний відросток значно поширюється у гігантоклітинному епулісі. За нашими та літературними даними [5], впевнено можна стверджувати, що CD68 позитивні багатоядерні клітини відіграють головну роль у резорбтивному процесі.

Список літератури

Giant cell tumor of the temporal bone – a case report / Pai S. B., Lalitha R. M., Prasad K. [et al.] // BMC Ear Nose Throat Disord. – 2005. – 5. – P. 5–8.
Werner M. Giant cell tumour of bone: morphological, biological and histogenetical aspects / M. Werner // Springer-Verlag. – 2006. – 30. – P. 484–489.
Huang I. Gene Expression of Osteoprotegerin Ligand, Osteoprotegerin, and REceptor Activator of NF- κ B in Giant Cell Tumor of Bone / I. Huang, J. Xu, D. J. Wood, M. H. Zheng, // American Journal of Pathology. – 2000.

У стромі гігантоклітинного епулісу виявлено В-, Т-лімфоцити та нейтрофіли. Велика кількість гігантських CD68 позитивних клітин макрофагального походження, спричиняє резорбцію альвеолярного відростку. Враховуючи негативні коефіцієнти кореляції ми прийшли до висновку, що В-, Т-лімфоцити та нейтрофіли сприяють зменшенню кількості клітин макрофагального ряду.

– 156 (3). – P. 761–767.

Wuelling M. The Origin of the Neoplastic Stromal Cell in Giant Cell Tumor of Bone / M. Wuelling, G. Delling, E. Kaiser // Human Pathology. – 2006. – 34. – P. 983–993.

Torabinia N. A comparative immunohistochemical evaluation of CD68 and TRAP protein expression in central and peripheral giant cell granulomas of the jaws / N. Torabinia, S. M. Razavi, Z. Shokrolahi // J Oral Pathol Med. – 2011. – 40(4). – P. 334–337.

УДК 611.21.013.018.8

© А. В. Бамбуляк, О. М. Бойчук, І. Т. Бойчук

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

Закладка та розвиток судинно-нервових елементів носової порожнини на ранніх стадіях онтогенезу людини

Детальне вивчення органів і внутрішньо-органних утворень у процесі ембріонального розвитку людини має важливе значення для розуміння та конструктивної оцінки взаємозалежності органогенетичних процесів і взаємовпливу диференціації тканинних і органних структур на формування організму взагалі. Варіанти будови і синтопії органів та органокомплексів залежать від їх просторово-часових взаємовідношень у пренатальному періоді онтогенезу з утвореннями, які знаходяться поряд. В останні роки клінічні спеціальності все більше прагнуть враховувати вікові анатомо-фізіологічні особливості, застосовувати адекватні методи діагностики та лікування. Тому на наш погляд дослідження, саме закладки та розвитку судин і нервів носової порожнини має велике прикладне значення.

У передплодів наприкінці 7-го тижня розвитку (19,5–20,0 мм ТКД) відбувається закладка передньої решітчастої артерії, яка лежить у товщі мезенхіми верхньої стінки первинної носової порожнини. Її діаметр дорівнює 18–26 мкм. Зачаток задньої решітчастої артерії виявлений біля

медіальної стінки очної ямки. Вона спрямована майже горизонтально до верхньої стінки первинної носової порожнини і втрачається в її мезенхімому шарі.

На цій стадії розвитку виявлені нюхові нитки діаметром 4,2–8,2 мкм, які прямують до нюхових цибулин, але між собою вони ще не з'єднуються. Передні й задні решітчасті нерви розташовані паралельно однойменним артеріям.

Наприкінці 8-го тижня діаметр передньої і задньої решітчастих артерій дорівнює 24–28 мкм. Нюхові нитки з'єднуються з цибулинами. Їх товщина варіює від 3,8 до 8,2 мкм.

На 10–11 тижні (передплоди 42,0–66,0 мм ТКД) нюхові нитки представлені тонкими нервовими волокнами, діаметр яких дорівнює 8–16 мкм. Дані волокна в ділянці верхньої стінки носової порожнини з'єднуються, утворюючи 10–12 великих стовбурів. Їх діаметр не перевищує 20–30 мкм. Стовбури нюхових нервів крізь отвори дірчастої пластинки решітчастої кістки проникають в передню черепну ямку, вступаючи в нюхові цибулини.